Kisplasztika - Géniusz

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	54.1200.1
Alkotó:	Apáti Abt, Sándor (1870 - 1916) / formatervező és mintázó
Gyár / műhely:	Zsolnay-gyár (Pécs)
Készítés ideje:	1899
Készítés helye:	Pécs
Jelzés:	masszába nyomott 5683 (fazonszám) 36, ZSOLNAY alatta ágacskával, öttorony, TJM, hátul oldalt ABT monogram egymásra írt betűkkel, 99, a művész jelzése
Anyag:	porcelánfajansz
Technika:	eosinmázas; öntött; savmaratott mázas
Méretek:	magasság: 32 cm talpátmérő: 27 cm

Hatoldalú hasábokból összeálló oszlopköteg alkotja a szobor hátoldalát. Ebből bontakozik ki elölnézetben az erőteljesen mintázott fiatal, szakállas férfifej. Az oldalra fordított, felfelé tekintő arc kifejezése elszánt és szenvedélyes. Lobogó hajtincse felcsap a legmagasabb oszlopra, a hajzat többi része oválisban kereteli a fejet, nyakat, összeolvadva a befogadó geometrikus formákkal. Talán az építészet, vagy még általánosabban az anyagból kibontakozó alkotó erő géniuszát ábrázolja az allegorikus szobor. Magángyűjteményből ismert a modell eredeti, Apáti Abt Sándor által kézzel mintázott, kiégetett agyagvázlata, amelyen az erőteljes, széles állkapocs, a finom arcszőrzet, a haj részletei nem tűnnek el a mázréteg alatt. Lásd: Csenkey-Steinert 2002, 135., 264., No. 116. A redukáló hatású égetés miatt varázslatosan árnyalatgazdag zöld-arany-lila-bronzos mázbevonat viszont fokozza a kompozíció hatáselemeit. Rajzát a Zsolnay gyári 8. Façonkönyvben találhatjuk, az 5638. szám alatt, „Abt Sándor mintája” bejegyzéssel. Abt összesen négy allegorikus büsztöt mintázott az 1899-1900. években. A Hold (La Luna) volt az első (5494 fazonszám), ezt követi a Géniusz, majd a Rózsaillat (Rózsaálom címen, 6064 fazonszám), végül a zenét megtestesítő nőalak (6130 fazonszám). Feltehetően mindössze néhány példány készült e kompozíciókból. Abt műveinek jegyzékében közli Mendöl 1977, 321.

Irodalom

- Szerk.: Csenkey Éva, Steinert Ágota: *Hungarian Ceramics from the Zsolnay Manufactury, 1853-2001*. Yale University Press, New Haven és London, 2002. - Nr. 116.
- Szerk.: Szilágyi András, Horányi Éva: *Szecesszió. A 20. század hajnala. (Az európai iparművészet korszakai.)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1996. - Nr. 9.84 (Csenkey Éva)
- Mendöl Zsuzsa: Apáti Abt Sándor és működése a Zsolnay gyárban. *Janus Pannonius Múzeum Évkönyve*, 19. (1977). 1977. - 321.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum